

Finanspolitiska rådet
skickas per e-post

Tillsyn enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling – riktlinjer för direktupphandling

Konkurrensverkets beslut

Granskningen av Finanspolitiska rådets riktlinjer för direktupphandling
föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendet avslutas.

Ärendet

1. Konkurrensverket har under hösten 2025 genomfört en granskning för att undersöka om ett antal slumpvis utvalda upphandlande myndigheter har beslutat om riktlinjer för direktupphandling. Konkurrensverket skickade mot denna bakgrund den 19 augusti 2025 en skrivelse i form av en webbenkät till bland annat Finanspolitiska rådet med frågan om det fanns beslutade riktlinjer.¹
2. I svar på enkäten uppgav Finanspolitiska rådet att myndigheten saknar beslutade riktlinjer för direktupphandling.
3. Med anledning av uppgifterna inledde Konkurrensverket det nu aktuella tillsynsärendet i syfte att närmare granska de aktuella omständigheterna och om de skyldigheter avseende riktlinjer som följer av upphandlingsregelverket iakttagits.

¹ Konkurrensverkets ärende dnr 484/2025.

4. Finanspolitiska rådet har under utredningen av ärendet inkommit med underlag som visar att myndigheten numera har tagit fram och beslutat om riktlinjer för direktupphandling.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

5. Av 19 a kap. 15 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) följer att en upphandlande myndighet ska besluta om riktlinjer för direktupphandling. Syftet med kravet på riktlinjer är bland annat att se till att upphandlande myndigheter tillämpar ett strategiskt förhållningssätt för offentlig upphandling och att konkurrensen tillvaratas även vid direktupphandlingar.²
6. Enligt 21 kap. 4 § LOU får Konkurrensverket i egenskap av tillsynsmyndighet över den offentliga upphandlingen i Sverige förelägga en upphandlande myndighet att besluta om riktlinjer för direktupphandling. Bestämmelsen trädde i kraft 1 januari 2024 och innebär en utökning av Konkurrensverkets möjligheter att vidta åtgärder mot upphandlande myndigheter som inte beslutar om sådana riktlinjer i enlighet med upphandlingsregelverket.³
7. Av förarbetena till LOU framgår att det med riktlinjer för direktupphandling avses rena policydokument med vägledande riktlinjer för användningen av direktupphandling innehållande framför allt handläggningsrutiner om annonsering och konkurrensutsättning på annat sätt.⁴ I riktlinjerna bör det tydligt anges kriterier för när konkurrensen ska utnyttjas genom att annonsera upphandlingen eller konkurrensutsätta den genom att tillfråga flera leverantörer.⁵ Riktlinjerna bör också kunna behandla frågan om hur de upphandlingsrättsliga principerna kommer att beaktas vid myndighetens direktupphandlingar och myndighetens strategi när det gäller jävsfrågor och korruption.⁶

Konkurrensverkets bedömning

8. En upphandlande myndighet ska ha beslutade riktlinjer för direktupphandling. Finanspolitiska rådet har under utredningens gång tagit fram och beslutat om riktlinjer för direktupphandling, samt inkommit med underlag som visar detta. De brister som gav upphov till den aktuella granskningen har således åtgärdats.

² Prop. 2023/24:3 s. 57.

³ Prop. 2023/24:3 s. 58.

⁴ Prop. 2013/14:133 s. 29.

⁵ Prop. 2013/14:133 s. 27.

⁶ Prop. 2013/14:133 s. 28.

9. Den aktuella granskningen föranleder därmed inte någon ytterligare åtgärd. Ärendet kan därför avslutas.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunniga juristen Louise Grünberg Petersson.

Beslutsfattandet har dokumenterats digitalt och beslutet saknar därför namn-underskrift.

Marie Östman

Detta beslut kan inte överklagas.

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.